

Pr Karmen Joller

Sotsiaalminister

Sotsiaalministeerium

30.01.2026. a

Arvamus eelnõule

Austatud proua minister

Täname, et olete võtnud arvesse EPALi 26.11.2025 antud tagasiside tervise infosüsteemi (TIS) arendamisega seonduva eelnõu kohta, millega liidetakse Tervisekassa andmekogu (KIRST) ja Retseptikeskus (RETS) TIS-iga. Siinsega avaldame soovi esitada täiendavad tähelepanekud ja ettepanekud.

I Tähelepanekud tervise infosüsteemi põhimääruse (edaspidi PM) kohta

1.1. Tervishoiuteenuse osutaja õigus andmetele juurdepääsuks (PM § 13 lg 3).

Juhime tähelepanu, et PM 4. peatükis § 13 lg-s 3 on ekslikult viidatud tervishoiuteenuse osutaja õiguste andmetele juurdepääsu sättes **apteegiteenuse osutamise** tegevusloa kehtivuse kontrollile.

1.2. Apteegiteenuse osutaja õigus andmetele juurdepääsuks (PM § 14 lg 1).

Juhime tähelepanu, et PM § 14 lg-s 1 on eksitud TTKS-ile viitamisel. PM § 14 lg-s 1 viidatud TTKSi lõiget tuleb muuta järgnevalt – tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 59³ lõike **8** punktis 5 (hetkel on eelnõus viidatud TTKS § 59³ lg-le 7).

II Tähelepanekud ravimiseaduse (edaspidi RavS) muutmise kohta (eelnõu § 5 p 2)

Seletuskirja leheküljel 20 selgitatakse eelnõu § 5 p-i 2 kohta, et RavS § 33 lõike 1⁹ lisamine on tehniline muudatus ning tuuakse välja, et „retsepti võib välja kirjutada paberkandjale, kui retsepti

väljakirjutamine elektroonilisel kujul ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik.“ Juhime tähelepanu, et ravimite väljakirjutamist ja väljastamist reguleeriva määruse nr 30 § 5 lg 1¹ kohaselt peab narkootilise ja psühhotroopse aine retsept olema elektrooniline. Kahtluste vältimiseks tuleb seletuskirjas selgitada, et regulatsiooniga ei muudeta narkootiliste ja psühhotroopsete ainete väljakirjutamise põhimõtteid ning nimetatud ainete väljakirjutamine ja väljastamine toimub ainult elektroonse retsepti alusel.

III Täpsustused seletuskirja täiendamiseks mõjuanalüüsi alamosas „sihtrüm: TTO-d, apteegid, meditsiiniseadet väljastavad isikud“

Seletuskirja leheküljel 24 on selgitatud järgnevat: „Apteegepidajatel säilib senine tehnoloogiline juurdepääs välja ostetud ja välja ostmata retseptiandmetele nii nagu praegu. Lisaks saab apteegiteenuse osutaja juurde õiguse näha inimese ravimiskeemi terviklikult koos ravimite koostoime infoga ning võimalikku ravimite ebapiisavat kasutust või väärkasutust indikeerivate olulisemate laboratoorsete uuringute näitudega. Muudatuse eesmärk on parandada ravimiohutust seeläbi, et proviisor või farmatseut saab inimest hoiatada ohtlike ravimite koostoimetest ja kõrvaltoimetest, mis muudel tervishoiutöötajatel võivad olla tähelepanuta jäänud. Samuti saavad proviisorid ja farmatseudid õiguse andmeid ise TIS-i edastada. Ka see on seotud ravisoostumuse ja ravimite ohutu kasutamise parandamisega. Apteeker saab edaspidi digitaalselt informeerida ravimi välja kirjutanud arsti ravimi väljastamisel tekkinud probleemidest ja patsiendi kaebustest seoses kasutatavate ravimitega. See muudatus loob turvalise suhtluskanali apteekrite ja teiste tervishoiutöötajate vahel.“

Arvestades eelnõus tehtavaid muudatusi oleks vajalik eelnõu seletuskirja vastavat osas täiendada selgitustega, et apteegid saavad TTKSi muudatuse tegemisel lisaks juurdepääsu ka teistele tööriistadele, mida pakutakse tervishoiutöötajatele (kelleks muu hulgas on ka apteeker apteegiteenuse osutamisel) TIS kaudu – otsustustoed, raviskeem jne. Lisaks ka suhtluskeskkond- e-konsultatsioonid ja sõeluuringutega seonduva info väljastamine.

IV Ettepanek muuta ravimiseaduses (edaspidi RavS) sätestatud apteegiteenuse mõistet

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (edaspidi TTKS) muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga nähakse apteegiteenuse osutajatele ette täiendavad võimalused, mis jäävad RavS § 29 lg-s 1 sätestatud apteegiteenuse mõiste ulatusest välja. RavS § 29 lg 1 kohaselt on apteegiteenus ravimite jaemüük või muul viisil väljastamine koos sellega kaasneva nõustamisega ravimite sihipäraseks ja ratsionaalseks kasutamiseks ning kasutaja teavitamisega ravimi õigest ja ohutust kasutamisest ja säilitamisest ning ravimite ekstemporaalne ja seeriaviisiline valmistamine ja jaendamine. Eelnõu seletuskirja lk-l 14 TTKS § 59³ lg 8 p-i 5 kohta antud selgitustes on eelnõu koostaja sedastanud, et apteegiteenus on RavSis defineeritud laiem tegevus kui vaid ravimi väljastamine. Mõiste „apteegiteenus“ hõlmab lisaks ka tervise ja ravimite alast nõustamist ning ravimiskeemi hindamist juhtudel, kus inimene kasutab enam kui ühte ravimit. Kuivõrd mitme ravimi samaaegselt kasutamisel suureneb kõrval- ja koostoimete risk, siis on äärmiselt oluline, et inimesi saaks apteegis põhjalikult nõustada. Eelnõuga antakse apteegiteenuse osutajale võimalus edastada tervise infosüsteemi täpsustavaid andmeid ravimiskeemi ja ravimi kättesaadavuse kohta raviskeemi muutmise vajaduse hindamiseks ning patsiendiohutuse tagamiseks (TTKS § 59² lg 6 p 3).

Selgitame, et eelneva sättega antavat õigust piirab TTKS § 59³ lg 8 p 5, mis sätestab järgnevat: „lisaks on seaduse alusel ja ilma isiku nõusolekuta juurdepääs tervise infosüsteemis olevatele isiku retsepti- ja ravimiandmetele, kontaktandmetele, ravimi annustamist ja toimet mõjutavatele näitajatele ning hoiatusteadetele üld- ja haiglaapteegis apteegiteenust osutaval isikul **ravimiseaduses sätestatud ülesannete täitmiseks.**“ Ravimiseaduses sätestatud apteegiteenuse mõistes on nõustamine vahetult seotud ravimite jaemüügi või muul viisil väljastamisega. Ravimiskeemi ja ravimi kättesaadavuse kohta raviskeemi muutmise vajaduse hindamine on seega midagi enam kui apteegiteenuse mõistes hetkel reguleeritud.

Kuivõrd eelnõuga ette nähtud eesmärki ei ole võimalik saavutada, kui apteegiteenuse mõistet ei laiendata, siis eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku muuta ravimiseaduse § 29 lg-t 1 järgnevalt:

Apteegiteenus on:

- 1) ravimite jaemüük või muul viisil väljastamine koos sellega kaasneva nõustamisega ravimite sihipäraseks ja ratsionaalseks kasutamiseks ning kasutaja teavitamisega ravimi õigest ja ohutust kasutamisest ja säilitamisest;
- 2) proviisori või farmatseudi poolt ravimite kasutamise osas hinnangu andmine;
- 3) ravimite ektemporaalne ja seeriaviisiline valmistamine ja jaendamine.

Loodame, et vastavalt eelnevalt avaldatule muudetakse ja täiendatakse eelnõu edasist versiooni ja laiendatakse ravimiseaduses sätestatud apteegiteenuse mõistet. Palume meid kaasata eelnõu järgnevates menetlusetappides ning saata eelnõu tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks.

Lugupidamisega,

/digiallkiri/

Ly Rootslane

Juhatuse liige